

Notitie / Memo

HaskoningDHV Nederland B.V.
Mobility & Infrastructure

Aan: Gemeente Valkenburg
Datum: 31-5-2022
Ons kenmerk: BI4401-RHD-ZZ-XX-NT-Z-0001a
Classificatie: Open

Onderwerp: New Document

1 Inventarisatie: Dient de brug aan de Emmalaan hersteld te worden?

Tijdens de overstromingen van juli 2021 is de brug aan de Emmalaan in Valkenburg verloren gegaan. Daarmee is een verbinding tussen noord- en zuid-Valkenburg weggefallen, wat niet alleen gevolgen heeft voor de gebruikers van de brug maar ook voor de directe omgeving. Om te bepalen of de brug aan de Emmalaan hersteld dient te worden, is een inventarisatie uitgevoerd naar de rol en functie van de brug. De afweging voor herstel wordt daarbij onder meer gebaseerd op de rol van de brug in de verkeersstructuur van Valkenburg én de functie die de brug vervult voor omwonenden en faciliteiten in de omliggende omgeving. De focus ligt daarbij op de huidige situatie, met een doorkijk naar mogelijke toekomstige ontwikkelingen. De resultaten hiervan leest u in deze notitie.

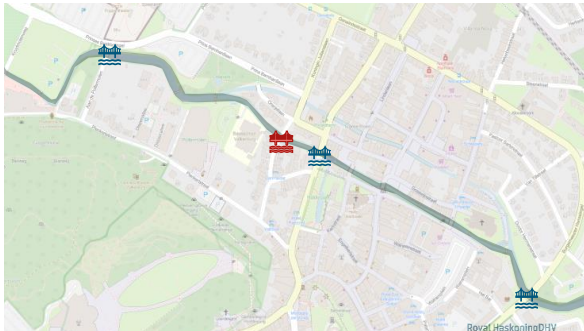
Deze notitie als basis voor besluitvorming

In deze notitie gaan we in op de rol en functie van de voormalige brug binnen haar omgeving. Ook beschouwen we de huidige situatie: wat gaat er mis zonder brug? Deze inventarisatie leidt tot een conclusie over nut en noodzaak van herstel van de brug ten behoeve van besluitvorming.

*NB: Deze notitie gaat niet in op **hoe** een eventueel te herstellen brug ingericht zou moeten worden maar wel welke modaliteiten ((vracht)auto, (brom)fiets, voetganger etc) van de brug gebruik zouden moeten kunnen maken.*

Omgeving van de brug

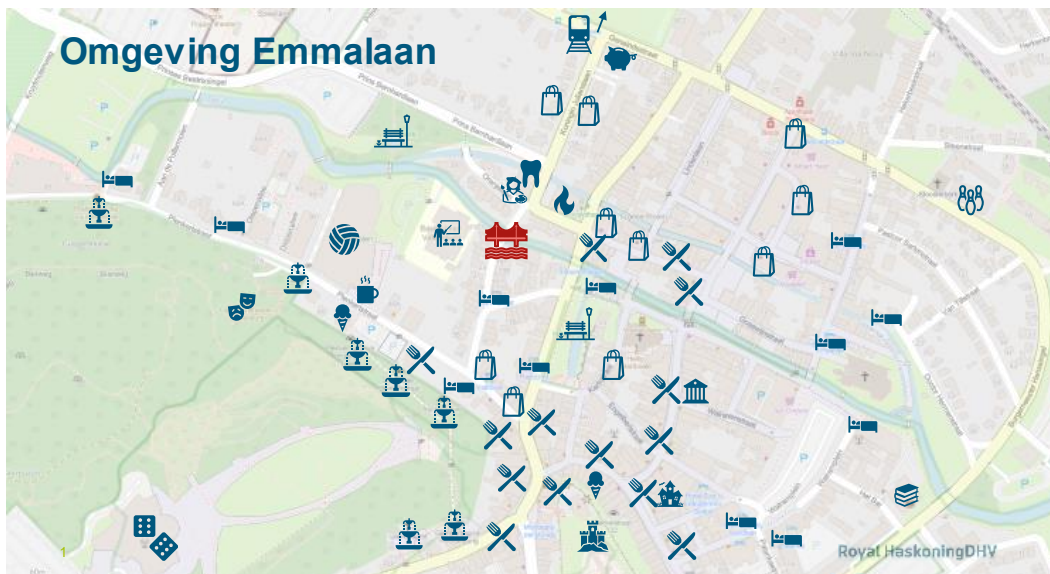
De (voormalige) brug aan de Emmalaan ligt binnen de bebouwde kom van Valkenburg, ten westen van het centrum. In de nabijheid liggen, naast woningen, onder andere de Rooms-Katholieke Basisschool (RKBS) Valkenburg, de lokale brandweerkazerne, het Odapark en diverse recreatieve voorzieningen in de vorm van restaurants, hotels, bezienswaardigheden en toeristische attracties, zoals ook weergegeven in figuur 2. De Emmalaan ligt in een relatief rustige buurt en is verkeerssluw met minder dan 1.000 motorvoertuigen per dag. Op circa 80 meter ten oosten van de Emmalaan ligt de Wilhelminalaan, waar doorgaand verkeer en ook het openbaar vervoer gebruik van maakt.

Figuur 1: Verkeersstructuur Valkenburg Centrum

De Emmalaan ligt in een vergunninghouderszone en de parkeerdruk is hoog. Ten noorden van de Emmalaan ligt de Oranjelaan die aan de westzijde doodloopt en aan de oostzijde de functie van gebiedsontsluitingsweg met éénrichtingsverkeer (voor gemotoriseerd verkeer) heeft.

De verkeersstructuur is, mede door de ligging van de Geul als barrière door Valkenburg, beperkt (zie figuur 1 met vier bruggen in het centrum voor gemotoriseerd verkeer) terwijl er wel veel evenementen zijn in en rondom het centrum.

Figuur 2: Kaart van de omgeving van de brug.

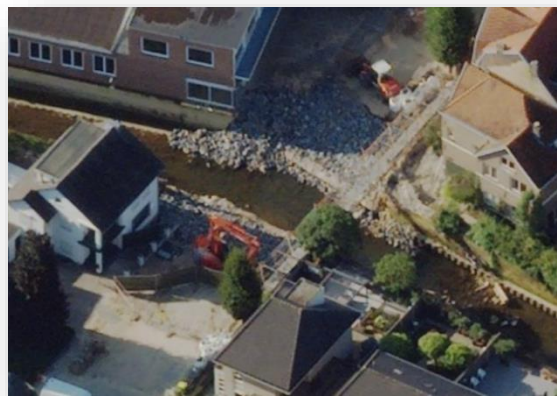
2 Karakteristieken en functies van de brug

Karakteristieken van de voormalige brug (vóór de overstroming)

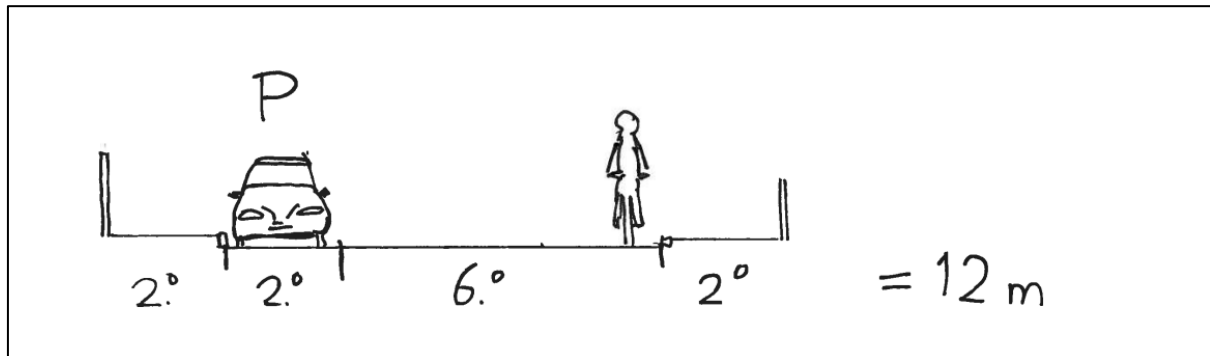
De voormalige brug lag binnen de bebouwde kom van Valkenburg en omvatte een rijbaan die (gelijktijdig) in twee richtingen te gebruiken was, enkele parkeervakken en aan weerszijden van de brug een trottoir. De brug was circa 12 meter breed, 10 meter lang en kende een enkele overspanning van De Kleine Geul. De brug kende geen beperkingen ten aanzien van maximum toegestane gewicht (tonnage).

Figuur 3: De Emmalaan met in het groen gearceerd de brug.

Figuur 4 en 5: Luchtfoto's van de brug voor de overstroming met de straat en parkeervakken duidelijk zichtbaar (links) en de noodbrug voor kabels en leidingen (rechts).

Figuur 6. Dwarsdoorsnede van de (voormalige) brug.

Functies van de voormalige brug voor verschillende doel(groep)en

De brug werd voorheen door meerdere doelgroepen en op verschillende manier gebruikt:

Omwonenden en andere weggebruikers

De brug gaf omwonenden toegang tot de (woningen aan de) Emmalaan en bood parkeergelegenheid:

- De brug had een ontsluitende functie voor de omliggende woonwijk. Voor de overstromingen was de hoeveelheid wegverkeer over de brug beperkt; minder dan 1000 motorvoertuigen staken de brug per etmaal¹ over. Gezien de parallel liggende gebiedsontsluitingsweg Wilhelminalaan is de meerwaarde van de Emmalaan als verbinding voor doorgaand verkeer beperkt.
- De route via de Emmalaan is een calamiteitenroute bij obstructie van de Wilhelminalaan; bij een eventuele “knip” vervalt de robuustheid deels.
- De brug bood twee parkeerplaatsen (langsparkeren). Het ontbreken van deze parkeergelegenheid verhoogt de parkeerdruk in de woonwijk voor de bewoners (vergunninghouders).
- Daarnaast had de brug mogelijk nog een functie voor schoolgaande kinderen naar de basisschool. De Emmalaan biedt hier een relatief rustige, verkeersluwe en veilige verbinding. Een alternatieve route is via het Odapark.
- Het Odapark heeft voornamelijk voetgangerszones, fietsen is niet toegestaan. De bruggen en routes door het Odapark zijn dan ook alleen toegankelijk voor voetgangers, ook vanaf de basisschool gezien. Wel is er een aansluitend fietspad vanaf de parkeerplaats Odapark/Prins Bernardstraat.
- Fietzers gebruiken nu de doorsteek bij het Odapark (einde Oranjelaan) tussen de Prins Bernhardlaan en de Oranjelaan voor de route: Odapark – Oranjelaan – Emmalaan – Plenkert – Grendelplein – Cauberg om naar het zuiden van Valkenburg te komen.
- Verder kende de brug voor fietsers mogelijk een (beperkte) functie voor noord-zuid verkeer omdat de noordzijde van de Wilhelminalaan éénrichtingsverkeer is (ook voor fietsers).
- Valkenburg aan de Geul kent een gevoelig verkeersnetwerk, doordat er een niet volledige ring rondom het centrum is.

De brandweer

De brandweer is gevestigd op de hoek van de Oranjelaan met de Koningin Julianalaan en heeft de wens de brug te herstellen. Circa een kwart van de (vrijwillige) brandweerlieden (bijv. die woonachtig zijn aan de Daalhemerweg, in Sibbe, Vilt of Berg en Terblijt) gebruikten de brug als aanrijroute naar de kazerne. Nu de brug aan de Emmalaan niet meer aanwezig is, is de aanrijtijd van de vrijwilliger naar de kazerne langer. Vanwege het éénrichtingsverkeer in de Oranjelaan moeten vrijwilligers die vanuit het zuiden komen

¹ Voor erftoegangswegen geeft het landelijke Duurzaam Veilig beleid een maximale intensiteit van 3.500 tot 4.500 motorvoertuigen per etmaal.

omrijden. Ondanks dat het enkele honderden meters betreft betekent omrijden al snel ongeveer een minuut of meer extra reistijd. Zeker bij drukte zijn de verkeerslichten een vertragsfactor (zie ook figuur 6). Deze vertraging is onwenselijk gezien in Valkenburg de opkomsttijd (tijd melding + aanrijtijd naar kazerne + rijtijd naar incident) al onder druk staat. In de praktijk parkeren veel brandweerlieden nu aan de Wilhelminalaan en rennen vervolgens naar de kazerne.

Figuur 7: Routes naar de kazerne vanuit het zuiden, waarbij omrijden voor vrijwilligers en omwonenden is weergegeven.

De locatie van de kazerne in het centrum, met krappe straten en vooral in de zomer veel (recreatief) verkeer, versterkt de vertraging voor de brandweer. Zowel voor vrijwilligers die zich door dit verkeer naar de kazerne moeten begeven, als ook voor de uitruktijd naar de incidentlocatie. Bovendien vormde de brug in drukke situaties ook een alternatieve uitrukroute voor de brandweer, dit alternatief komt zonder brug te vervallen.

Kabels en Leidingen

Naast de functie voor het verkeer bood de brug ook een belangrijke verbinding voor aantal belangrijke kabel- en leidingentracés. Op de plek van de voormalige brug is na de overstroming een tijdelijke noodbrug/stellage aangelegd voor kabels en leidingen.

Resumé. Doordat er nu geen brug is:

- Missen de omwonenden een toegangsweg tot de woonwijk en tevens parkeergelegenheid. De parkeerdruk verplaatst zich daarmee naar andere locaties in de woonwijk. Tevens is er zonder brug sprake van een doodlopende weg zonder ruimte voor een keervoorziening, wat het gebruik van de weg lastiger maakt en ook resulteert in zoekverkeer.
- Is het verkeersnetwerk minder robuust, door het ontbreken van een alternatief voor de Wilhelminalaan.
- Hebben met name voetgangers en fietsers geen rustige verbinding meer over de Geul en moeten de drukke Wilhelminalaan gebruiken.
- Is de aanrijtijd van (vrijwillige) brandweerlieden langer doordat zij moeten omrijden en elders moeten parkeren. Hiermee staat de opkomsttijd van de brandweer bij een incident nog verder onder druk.
- Is het omleggen van de Kabels en Leidingen noodzakelijk.

3 Herstel van de brug nuttig en noodzakelijk

Ondanks de relatief beperkte verkeersfunctie van de voormalige brug, is het terugplaatsen van een brug aan de Emmalaan nuttig en noodzakelijk. Met het ontbreken van de brug zijn omliggende locaties nog steeds bereikbaar, maar gaan dan wel gepaard met omrijroutes en langere reistijd. Vanuit het perspectief van de gebruikers zijn de volgende afwegingen bij het eventuele terugplaatsen van de brug van belang:

- *Buurt:* ter ontsluiting van de woonwijk, school en eventueel voor het herstel van parkeergelegenheid blijkt het terugbrengen van een brug nuttig. Ondanks de hoge parkeerdruk in de wijk en het omliggende binnenstedelijk gebied is het de vraag of parkeren daadwerkelijk op een brug moet worden gefaciliteerd, gezien een (brede) brug met twee parkeervakken relatief kostbaar is (in verband met grotere overspanning).
- *Gemeente:* Voor de netwerkstructuur is de brug wenselijk om een veilig alternatief te hebben en daarmee fietsen en lopen te stimuleren. Met de overstroming en een sinkhole (Wilhelminalaan) is gebleken hoe gevoelig het netwerk is voor verstoringen. Gezien de Geul een barrière is en er veel bezoekers, evenementen en andere activiteiten zijn vraagt dit flexibiliteit van (en alternatieven in) het wegnetwerk.
- *Brandweer:* voor de brandweer is het terugbrengen van een brug niet alleen nuttig maar ook noodzakelijk. Om ervoor te zorgen dat de brandweer binnen de wettelijke normen voor de opkomsttijd de incidentlocatie kan bereiken, is het van belang dat brandweerlieden snel(ler) de kazerne kunnen bereiken.
- *Voetgangers en fietsers:* Voor met name voetgangers en fietsers heeft een brug een duidelijke meerwaarde (bijvoorbeeld scholieren maar ook voor recreatieve fietsers) met name omdat deze dan niet de drukke Wilhelminalaan hoeven te nemen.
- *Kabels en leidingen:* Het verleggen van kabels en leidingen is een (zeer) kostbare aangelegenheid. De meest kosteneffectieve optie lijkt dan ook om het kabels en leidingentracé via een brug over de Geul bij de Emmalaan te behouden. Voor een permanente oplossing is het terugbrengen van een oversteekvoorziening voor kabels- en leidingen dus zowel nuttig als noodzakelijk.
- *Toekomstperspectief:* Met het oog op de toekomst biedt het terugbrengen van een brug ook meerwaarde. Met de verdere ontwikkeling van Valkenburg (West) is een brug in de Emmalaan wenselijk voor het behouden van mogelijkheid tot spreiding van verkeer. Zo kan de Emmalaan bij ontwikkeling van de Plenkerstraat (tot toeristische hotspot) mogelijk een rustige en veiliger parallelle verbindingroute voor fietsers bieden met het station en hotels aan de noordzijde van het centrum in plaats van de Wilhelminalaan. Ook kruist deze route de fietsstructuur die mogelijk beter gefaciliteerd wordt (in oost -> west richting) parallel aan De Kleine Geul richting het centrum.

4 Advies voor vervolg

Gegeven bovenstaande overwegingen is er nut en noodzaak voor het terugbrengen van een brug in de Emmalaan. Wij adviseren dan ook om deze verbinding op een passende wijze opnieuw te realiseren. Daarbij geven wij de volgende aandachtspunten mee:

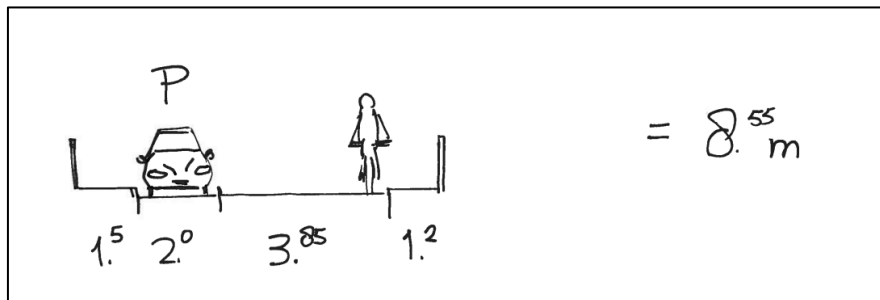
Bij het terugbrengen van de brug is dit een logisch moment om te herzien voor wie en met welke functies de nieuwe brug wordt gerealiseerd. Herstel van de brug naar de oorspronkelijke situatie is niet per definitie de beste oplossing. De best passende inrichting van de brug hangt dan ook af van het gewenste gebruik. Daarbij ontstaat tevens een afweging tussen de benodigde voorzieningen en bijbehorende kosten, hier is te denken aan scenario 1 en 2:

Scenario 0 - Geen brug

- Kabels en Leidingen omleggen
- Herstel van kademuren
- Inrichten omgeving en keermogelijkheden

Scenario 1 – Smalle brug

- Brug met één rijstrook voor het verkeer, met voorrangssituatie voor om en om gebruik
- Parkeren op de brug, wat eventueel bij calamiteiten als tweede rijstrook kan worden gebruikt.
- Geschikt voor zwaar verkeer (strooidienst / brandweer / omleidingen)

Figuur 8. Dwarsprofiel brug (met één rijstrook).

Scenario 2 – Brug gelijk aan voormalige brug en verkeerssituatie

- Brug met (gelijktijdig) gemotoriseerd verkeer in twee richtingen;
- Parkeren op de brug faciliteren
- Geschikt voor zwaar verkeer

Integrale visie

De Gemeente Valkenburg heeft een “Gebiedsvisie Valkenburg West” opgesteld voor de verdere ontwikkeling van Valkenburg West in de (nabije) toekomst. Bij het terugbrengen van een brug en het bepalen van de best passende inrichting bevelen we aan rekening te houden met deze toekomstige ontwikkelingen. Deze visie vraagt om een bredere integrale afwegingen omtrent de verkeersstructuur en -circulatie in en rondom het centrum van Valkenburg. De aanwezigheid van een verbinding via de Emmalaan biedt meer mogelijkheden in het netwerk.